

ЖИВОТ ЗА
ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

ЖИВОТ ЗА ЦАРСКИЯ ОРЕЛ

EVN

Проектът „Живот за царския орел“ (LIFE12 NAT/BG/000572) се изпълнява с финансовата подкрепа на програма LIFE+ на ЕС.

Пълното наименование на проекта *Живот за царския орел* е Подобряване опазването на световно застрашения царски орел в България чрез намаляване на смъртните случаи, причинени от електропроводи (LIFE 12 NAT/BG/000572).

Царският орел

Царският орел (*Aquila heliaca*) е една от най-редките птици както в България, така и в света. В миналото е бил сред най-разпространените грабливи птици у нас. Днес популацията му е едва 26 двойки. Повечето от тях са останали в Югоизточна България, като най-много са в Сакар.

Основните причини за драстичното намаляване на вида са:

- масовото избиване на хищните птици през 50-те и 70-те години на миналия век,
- промяната на местообитанията и
- развитието на интензивно селско стопанство, довело до намаляване и изчезване на дивите животни, представляващи храна на царския орел.

През последните десетилетия се разкри още една заплаха за царския орел – токовите удари при кацане на електрически стълбове.

За проекта

Проектът *Живот за царския орел* се финансира от програмата LIFE+ на Европейския съюз. Той се изпълнява от EVN България Електроразпределение в партньорство с Българско дружество за защита на птиците (БДЗП). Това е първият проект в България, в който програмата LIFE+ на ЕС финансира инфраструктурна компания.

Общият бюджет на проекта възлиза на 3,98 млн. евро, като близо 1,39 млн. евро са финансирани от Европейския съюз (ЕС) по линия на програмата LIFE+.

Заложеният срок за изпълнение на проекта е петгодишен – от 2013 г. до 2018 г. Проектът се осъществява в специално защитени зони от мрежата Натура 2000 в България:

- *Адата – Тунджа* (на територията на областите Сливен и Ямбол)
- *Дервентски възвишения и Маджарово* (в област Хасково)

- *Сакар* (в области Хасково и Ямбол)
- *Мост Арда* (в области Кърджали и Хасково)
- *Западна Странджа* (в области Бургас и Ямбол)
- *Сините камъни – Гребенец и Каменски баир* (в област Сливен).

Живот за царския орел представлява продължение на дългогодишната подкрепа, която EVN България Електроразпределение оказва за проекта на БДЗП: *Опазване на царския орел и ловния сокол в ключовите за тях места от мрежата Natura 2000 в България.*

Цел на проекта

Дългосрочната цел на проекта *Живот за царския орел* е да се увеличи популацията на световно застрашения царски орел в България на лицензионната територия на EVN България Електроразпределение чрез намаляване на една от основните опасности за птиците.

Очаквани резултати

- Намаляване на рисковете от токов удар за най-малко 16 гнездящи двойки царски орли (около 80% от двойките, които са известни).
- Намаляване на рисковете от токов удар в основните места за временно пребиваване на млади екземпляри (над 15 индивида).
- Намаляване на сблъсъка и риска от токов удар за 5 гнездящи двойки и най-малко 10 млади птици на година.
- Намаляване на аварийността на електроразпределителната мрежа в района.
- Осигуряване на сигурност на доставките с електроенергия за 3537 души в общо 7 населени места в района в близост до Елхово и 13 населени места в близост до Харманли.
- Подобряване на цялостното състояние на електроразпределителната мрежа чрез монтиране на нови съоръжения.

Дейности по проекта

Планирани дейности по проекта:

- Кабелиране (вкопаване под земята) на електропроводите
- Изграждане на ПАС система (изолирана проводникова линия)
- Монтиране на защитни изолации
- Екологични дейности за опазване на царския орел
- Комуникационни дейности и провеждане на 2 семинара със заинтересовани лица и организации
- Допълнителни дейности като изграждане на GIS система (географска информационна система) с местоположенията на гнезда на царския орел.

Проектът *Подобряване опазването на световно застрашения царски орел в България чрез намаляване на смъртните случаи, причинени от електропроводи* (LIFE 12 NAT/BG/000572) се изпълнява от с финансовата подкрепа на програма LIFE+ на ЕС.

Повече информация за проекта ще намерите на страницата на проекта: www.lifeforsafegrid.bg

Програма LIFE+

Програма LIFE е финансов инструмент за околна среда, който се изпълнява в съответствие с Регламент № 614/2007 на Европейския парламент. Основната ѝ цел е да съфинансира местни проекти за опазване на биологичното разнообразие и местата от мрежата Natura 2000. *Живот за царския орел* се осъществява по компонент LIFE+ *Природа и биоразнообразие*: <http://ec.europa.eu/environment/life/>.

Natura 2000 е мрежа от 26 000 защитени зони в ЕС, които заемат една пета от сухоземната територия на ЕС. Това е най-голямата по рода си мрежа в света и осигурява жизненоважна защита за най-застрашените видове и местообитания в Европа.

Интересно

- Царският орел е застрашен вид, включен в Червената книга на България и Червения списък на застрашените видове на IUCN (Международен съюз за защита на природата).
- В рамките на проекта в подземни кабелни линии ще се вкопаят два въздушни електропровода с обща дължина от близо 50 км.
- 2 740 стълба ще бъдат изолирани.
- Дължината на монтираната ПАС система ще бъде най-малко 15 км.
- *Живот за царския орел* се осъществява в 8 специално защитени зони от мрежата Natura 2000 в България.
- Наказателният кодекс на България предвижда лишаване от свобода до 5 години и глоба в размер от 1000 до 5000 лв. при унищожаване, задържане или продаване на европейски или световно застрашени диви животни, както е царския орел.

Координиращ бенефициент

ЕВН България Електроразпределение ЕАД

ул. Христо Г. Данов 37

4000 Пловдив

България

т 0700 1 7777

ф +359 32 99 00 10

info@evn.bg

Ръководител проект Живот за царския орел

Любка Василева

ЕВН България

т 032 30 10 30

lyubka.vasileva@evn.bg

Асоцииран бенефициент

Българско дружество за защита на птиците (БДЗП)

Централен офис

ж.к. Яворов, бл. 71, вх. 4, ап. 1

1111 гр.София, п. к. 50

т +359 2 979 95 00

ф +359 2 979 95 01

bspb_hq@bspb.org

Координатор

Българско дружество за защита на птиците (БДЗП)

Светослав Спасов

м +359 878 599 370

svetoslav.spasov@bspb.org